

Lapinjärvi 27.5.2022

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta

Viite HE 76/2022 vp

Lausunto: Hallituksen esitys eduskunnalle luonnonsuojelulaiksi ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Suomen Ammattikalastajaliitto (SAKL) antaa seuraavan lausunnon otsikkoasiassa.

Yleistä

Yleistä

Ammattikalastus on yritystoimintaa luonnon ehdoilla ja siksi ympäristön hyvä tila on kalastuselinkeinolle erityisen tärkeä. Luonnonsuojelulain keskeisenä tavoitteena on luonnon monimuotoisuuden turvaaminen. Esityksen tavoitteena on myös luonnonvarojen ja luonnonympäristön kestävä käytön tukeminen. Toimiva luonnonsuojelulainsäädäntö on osa laajempaa kokonaisuutta, minkä tavoitteena on ympäristön hyvä tila.

Pääministeri Sanna Marinin hallituksen hyväksymällä *Kotimaisen kalan edistämishjelman* tavoitteena on kotimaisen kalan kulutuksen lisääminen. Tämä ei onnistu, mikäli kotimaisen kalan pyyntiä ja kasvatusta ei voida lisätä. Suojelun ja kalatalouden elinkeinojen tarpeiden yhteensovittaminen näyttää olevan haasteellista.

Yhteensovittaminen on ollut vaikeaa erityisesti muutaman osa-alueen osalta:

Merimetso

Merimetsot aiheuttavat vahinkoa kaupalliselle kalastukselle monella tavalla. Merimetsot vahingoittavat saaliita ja pyydyksiä, vähentävät saaliita kolonioiden lähialueilla predaation kautta ja muuttavat kalojen käyttäytymistä. Eli vahingot ovat saalisvahinkoja huomattavasti laajempia. Asia on tuotu valiokunnan tietoon viimeksi HE 154/2021 vp käsittelyn yhteydessä (SAKL lausunto 25.10.2021, Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rauhoitettujen eläinten aiheuttamien vahinkojen ennalta ehkäisemisestä ja korvaamisesta). Kalastukselle aiheutuvien vahinkojen korvaaminen on edelleen ratkaisematta. Luke on käynnistämässä asiaa käsittelevää tutkimushanketta, mutta tuloksia saataneen aikaisintaan vuonna 2023. Tilanne on elinkeinon kannalta kestävä.

Nykyisin merimetsoa koskeva poikkeusmenettely on osoittanut hakijan kannalta hyvin rajoittavaksi, byrokraattiseksi ja hitaaksi. Usein poikkeuslupiin sisältyy ehtoja, jotka vaikeuttavat tai tekevät mahdollottomaksi käytännön toimeenpanon. Oikeuskäytäntö ja poikkeuslupia käsittelevän ympäristöhallinnon linjaukset ovat olleet hyvin rajoittavia ja ensisijainen näkökulma on ollut merimetsoa suojeleva. Merimetso-ongelmaa on palloeltu edestakaisin keskustason (muun muassa

Ammattikalastaja palvelee kuluttajaa. Yrittäjä luonnon ehdoilla.

kaksi työryhmää) ja aluetason (alueelliset merimetsätyöryhmät) välillä, mutta ratkaisevaa muutosta ei ole saatu aikaan, vaikkakin hallituksen perustelumuistio toisin antaa ymmärtää.

Hallituksen esityksessä (85 § ja 86 §) suojeluvelvoitteista myönnettävien poikkeusten edellytyksistä säädettäisiin jatkossa suoraan luonnonsuojelulaissa. Tämä on hyvä asia. Sanamuotoa, verrattuna aikaisempiin viittauksiin lintudirektiiviin, on hieman muutettu, mutta muutoksen vaikutukset hallinnon poikkeuslupamenettelyihin ja tulevaan oikeuskäytäntöön on vaikea arvioida. SAKL pelkona on, että hallituksen esitys ei ole riittävä.

Merimetso-ongelma vaatisi kevyttä ja toimivaa poikkeuslupamenettelyä, tämä koskee sekä lintujen poistamista, munien käsittelyä, että pesien hävittämistä (72 §). Luonnonsuojelulakia tulisi muuttaa siten, että se antaa perusteen oikeuskäytännön muutokselle.

Viime kädessä merimetso olisi siirrettävä metsästettävien lintujen listalle.

Suojelualueet

Lisääntyvät suojelualueet mukaan lukien kansallispuistot kaventavat ammattikalastuksen mahdollisuuksia harjoittaa pyyntiä ja tuottaa luonnonkalaa. Rajoitteet voivat toteutua sekä kalastusta rajoittamalla, että metsästys (hylje) kieltämällä.

EU-tason linjauksilla suojeltujen ja tiukasti suojeltujen merialueiden määrää ollaan todennäköisesti lisäämässä. Kun samaan aikaan Itämeren otamassa hyvin tehokkaaseen teolliseen käyttöön rakentamalla suuri määrä merituulipuistoja (viite <http://sakl.fi/merituulivoima-ajaa-kalastuksen-yha-ahtaammalle/>) on kalastukselle jäävä tila supistumassa.

Suojelualueiden perustamisessa on ehdottomasti huomioitava kaupallisen kalastuksen tarpeet ja mahdollistettava kaupallinen kalastus. Selkämeren kansallispuistoa koskeva laki (326/2011) voi tässä toimia hyvänä mallina.

[Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry](#)

Kim Jordas
toimitusjohtaja